

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА И МЕНИДЖМЪНТ – ПАЗАРДЖИК

Пазарджик 4400, бул. "Христо Ботев" № 115 А. тел.: 034 / 48-02-78. e-mail: pgim_pz@abv.bg

Утвърдил:.....

Директор: **Татяна Благова**

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА

УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ В ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА И МЕНИДЖМЪНТ ГР. ПАЗАРДЖИК

2022/2023 учебна година

Етичният кодекс на училищната общност в ПГИМ гр. Пазарджик е приет на основание чл. 175, ал.1,2 и 3 от Закона за училищно и предучилищно образование с Решение № 1 взето с Протокол № 1/15.09.2022 г. от заседание на педагогическия съвет и е утвърден със Заповед № 5/16.09.2022 г. на директора на ПГИМ.

Раздел I ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност в Професионална гимназия по икономика и мениджмънт е съобразен с разпоредбите на Конституцията на Република България, Закона за закрила на детето, Закона за предучилищно и училищно образование, Наредбата за приобщаващо образование, Конвенция на ООН за правата на детето, Европейската харта за правата на човека и други.

Етичният кодекс на училищната общност има за цел да определи:

1. стандартите за професионално поведение;
2. моралните отговорности към учениците и семействата им;
3. моралните отговорности към учителите, директора, заместник-директорите и другите педагогически специалисти, лицата от непедагогическия персонал и към обществото;
4. принципите, които трябва да следват в работата си педагогическите специалисти.

Раздел II ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ И ЦЕЛИ

Чл.1. (1) Този кодекс определя правилата за поведение на педагогическия и непедагогически персонал (служители) в ПГИМ и има за цел да:

1. повиши общественото доверие в морала и професионализма на работещите в училището и да издигне неговия престиж;
2. изгради позитивен организационен климат, да определи моралните и етични правила и нормите на поведение в институцията;
3. не допуска прояви на агресивно поведение, насилие и тормоз;
4. предотврати възникването на конфликти;
5. осигури интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му;
6. създаде условия за придобиването на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;
7. формира отношения на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин, към хората с увреждания.

(3) Този кодекс се разработва съвместно с Обществения съвет към ПГИМ;

(4) Кодексът, заедно със заповедта за утвърждаването му се публикува на интернет страницата на училището;

Чл 2. (1) Дейността на всички работещи в ПГИМ се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

(2) Служителите изпълняват служебните си задължения при строго спазване на законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на държавна политика в сферата на образованието.

(3) Служителите в зависимост от функциите, които изпълняват, осъществяват действия, предлагат и вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в ПГИМ.

(4) Служителите извършват дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стремят непрекъснато да подобряват работата си в интерес на учениците и техните семейства.

(5) Служителите следват поведение, което не накърнява престижа на ПГИМ не само при изпълнение на служебните си задължения, но и в своя обществен и личен живот.

(6) При изпълнение на служебните си задължения служителите се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да са прояви на дискриминация.

Раздел III

ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

ГЛАВА 1

Морални отговорности към детето

Чл.3. (1) Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

1. Детството е изключително важен период от живота на човека;
2. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето;
3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност;
4. На всяко дете е гарантирано правото на: свобода на изразяване на мнение; свобода на мисълта, съвестта и религията; формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.

Чл.4. Всяко дете има право на закрила срещу методи на възпитание, физическо, психическо, друго насилие или форми на въздействие, нарушаващи неговото достойнство.

Чл.5. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл.6. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл.7. Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

Чл.8. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл.9. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл.10. Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

Чл.11. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл.12. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл.13. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл.14. Да работим в най-добрия интерес на детето.

Чл.15. Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл.16. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл.17. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл.18. Да познаваме симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.

(1) Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл.19. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл.20. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл.21. Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

Чл.22. Да опазваме личната информация за възпитаниците си и техните семейства и да я ползваме само и единствено в техен интерес и във връзка и по повод на изпълнение на моралните си и служебните си ангажименти.

ГЛАВА 2

Подкрепа за личностно развитие

Чл.23. ПГИМ осигурява подкрепа за личностно развитие на учениците, съвместно с държавните и местни органи и структури и доставчици на социални услуги, подчинена на разпоредбите на чл.174. от ЗПУО и е съществена част от обучението.

Чл.24. Подкрепата за личностно развитие на учениците е обща и допълнителна и е уредена в ЗПУО, Стандарта за приобщаващо образование и Правилника за дейността в ПГИМ.

Чл.25. Екипната работа между учителите и другите специалисти включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи.

Чл.26. (1) Общата подкрепа се осигурява на всички ученици;

(2) Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа на личностно развитие на ПГИМ;

(3) Екипът за подкрепа на личностно развитие се определя със заповед на Директора за определен ученик по чл. 178, ал.2 от ЗПУО.

Чл.27. (1) Екипът за подкрепа за личностно развитие в училището:

1. идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;
2. извършва оценка на индивидуалните потребности на ученика;
3. изготвя и реализира план за подкрепа;
4. изпълнява и други функции, предвидени в Държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

ГЛАВА 3

Обществен съвет и настоятелство

Чл.28. (1) На основание чл.265 от ЗПУО Общественият съвет в ПГИМ :

1. одобрява стратегия за развитие на ПГИМ Пазарджик и приема ежегодния отчет на Директора за изпълнението ѝ;
2. участва в работата на Педагогическия съвет при обсъждане на програми по чл. 263, ал. 1, т.8 и т.9 и при обсъждане на избора на ученически униформи;
3. предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията, външно оценяване за училищата и инспектирането на училището;
4. участва в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност.

(2) Училищното настоятелство подпомага дейността на образователната институция като:

1. организира обществеността за подпомагане на училището;
2. съдейства за реализирането на програми по проблеми на учениците, свързани с приобщаването им, предоставянето на равен достъп до качествено образование, превенция на отпадането, заниманията по интереси, организиран отход, туризъм и спорт и др.;
3. организира и подпомага обучения на родителите по въпросите на възпитанието и развитието на техните деца.

Раздел IV

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ И СЕМЕЙСТВОТО

Чл.29. Първостепенна отговорност на персонала е подпомагане на семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл.30. Да зачитаме достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл.31. Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения в техен интерес.

Чл.32. Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето и когато е подходящо, да го включваме във вземането на решения.

Чл.33. Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето.

Чл.34. Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл.35. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично благодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл.36. Да осигуряваме конфиденциалност на информация и да зачитаме правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, в които имаме основания да считаме, че благополучието на детето е в риск.

Чл.37. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.38. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството да работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане страна в конфликта.

Чл.39. Родителите са равностойни партньори на своите деца и работещите с тях педагогически специалисти.

Чл.40. Родителите имат задълженията да познават постиженията и проблемите на децата си, да им оказват необходимата помощ и подкрепа за тяхното разрешаване.

Чл.41. Родителите редовно се информират за развитието на своите деца в училищната общност, участват в обсъждането и утвърждаването на образователни практики, предлагани от педагогическите специалисти.

Чл.42. Родителите дължат уважение към труда и личността на педагогическите специалисти. Недопустимо е обсъждането на личностни и /или професионални качества на педагогически специалисти в присъствието на децата. Недопустимо е разпространението на поверителна информация за педагогически специалисти, други родители и ученици.

Чл.43. Според възможностите и разбиранията си родителите подпомагат училищната общност в осъществяването на училищната политика. Подкрепят децата си и им служат за пример. Не допускат действия, с които могат да уронят имиджа и авторитета на училището.

Раздел V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕКТИВА

Чл.39. Да се изграждат и поддържат отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл.40. Да се обменя информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл.41. Да се работи за утвърждаване на личен и колегиален авторитет, като не се извършват действия, които биха уронили престижа на професията, както и да не се проявява търпимост към подобни действия.

Чл.42. При възникване на противоречия между колеги, да се търси компромис и личносно разрешаване на конфликта, при невъзможност да се търси съдействието на непосредствения ръководител.

Раздел VI ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.43. (1) При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот служителите следват поведение, което не уронва престижа на ПГИМ.

(2) Служителите не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

(3) Служителите се стремят да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полагат усилия да ги преустановят, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си.

(4) Служителите спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представляват.

Чл.44. Служителят не може да участва в скандална проява, с която би могъл да накърни престижа на ПГИМ гр. Пазарджик .

Чл.45. Служителят поставя пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъсква в процеса на работа.

Чл.46. (1) Служителят противодейства на корупционни прояви и на други неправомерни действия в училището.

(2) Служителят не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

(3) Служителят не може да приема подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните му задължения.

Чл.47. Служителят не може да упражнява дейности, посочени в законодателството, като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Чл.48. При осъществяването на действия, несъвместими с поведението по този кодекс, служителят на ПГИМ следва по своя инициатива да подаде молба за прекратяване на трудовите правоотношения.

Раздел VII МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл.49. Да работи за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл.50. Да работи за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл.51. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от страна на обществото.

Чл.52. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл.53. Да работим в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Чл.54. Да предоставяме висококачествени програми и услуги. Да не предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Раздел VIII ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.55. (1) Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява правомерните актовете и заповедите на горестоящите органи.

(2) Служителят не е длъжен да изпълни нареждане, което засяга неговите права, правата на неговата съпруга или съпруг, роднини по права линия без ограничения, по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до втора степен включително. В този случай той е длъжен незабавно да уведоми органа, от когото е получил нареждането.

Чл.56. Служителят не трябва да изразяват мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на ПГИМ гр.Пазарджик, а да подчертаят, че това е лично мнение.

Чл.57. Служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастеност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функциите му или да бъдат възнаграждение за това.

Чл.58. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да върши работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл.59.(1) Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели.

(2) Служителят информира своевременно непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество.

Чл.60. Служителят в изпълнение на заеманата длъжност трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица.

Чл.61. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва данните и документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения при спазване правилата за защита на информацията.

РАЗДЕЛ ІХ

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл.62. Родителите са длъжни да съхраняват авторитета на учителя, училището и училищната общност, като зачитат правата и достойнството на другите участници в образователния процес.

Чл.63. (1) Осведомяват се редовно за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила.

(2) Осигуряват редовно присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно ръководството на училището и/или класния ръководител в случаите на отсъствие на ученика.

Чл.64. Участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка, като част от изграждането на умения за учене през целия живот.

Чл.65. Участват в родителски срещи и се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

РАЗДЕЛ Х

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИКА

Чл.66. Ученикът зачита и съхранява авторитета на учителя, училището и училищната общност.

Чл.67. (1) Не възпрепятства със своето поведение и постъпки нормалното протичане на учебните часове.

(2) Спазва Правилника за дейността и устройството на училището и правилата за поведение в паралелката;

(3) Редовно присъства в учебните часове, не отсъства безпричинно от училище;

(4) Изпълнява инструкциите на учителите и другите педагогически специалисти.

Чл.68. Зачита правата, честта и достойнството на другите, не прилага физическо и психическо насилие.

Чл.69. Не дискриминира по никакъв начин съучениците си на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията им.

Чл.70. Явява се в училище с облекло и във вид, съгласно изискванията на училищния правилник

Раздел ХІ

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.71. Конфликт на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе до толкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

(1) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

(2) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

(3) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(4) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от служебни си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

Раздел XII КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.72. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към ПГИМ гр. Пазарджик се създава тричленна комисия по етика.

(2) Членовете се избират от Общото събрание за срок от една година;

(3) Комисията се избира в началото на всяка учебна година;

(4) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Общото събрание.

Чл.73. (1) Комисията по етика:

- разглежда жалби, свързани със спазването на Етичния кодекс;

- дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс;

(2) Комисията по етика приема правила за дейността си, които се утвърждават на заседание на Педагогическия съвет.

Чл.74. Всеки заинтересован член може да внесе жалба в Комисията по етика.

Чл.75. (1) Комисията по етика разглежда постъпилите жалби и се произнася с мотивирано становище най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

(2) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл.76. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчете дейността си пред Педагогическия съвет на ПГИМ гр.Пазарджик.

РАЗДЕЛ XIII ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ

Чл.77. Служителите подпомагат органите на държавна и местна власт с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработването и провеждането на държавната политика, както и при изпълнението на взетите решения и осъществяването на неговите правомощия

Чл.78. (1). Служителите в училището вземат отношение по въпроси, които са пряко свързани с тяхната длъжност, квалификация и професионални умения.

(2). Когато прави предложения пред органите на държавна и местна власт, служителят предоставя цялата информация, отнасяща се до вземането на конкретно решение.

Чл.79. Служителите в училището съдействат на контролните органи при извършване на тяхната дейност.

РАЗДЕЛ XIV ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.

§2. Контролът за спазване на нормите на настоящият Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.

§3. Неразделна част от настоящия кодекс е процедурата за докладване на нарушения на Етичния кодекс и за предприемане на последващи мерки.

§4. Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на всички учители и служители на училището.

§5. При първоначално встъпване в длъжност непосредственият ръководител е длъжен да запознае работещия с разпоредбите на този кодекс.

§6. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения.